

SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

Sayı : E-71582837-206.05.99-117158028
Konu : Araç Kiralama İşleri

14.05.2025

GENEL YAZI

Bilindiği üzere, 5510 sayılı Kanun'un 85'inci maddesinin birinci fıkrasında, " İşverenin, işin emsaline, niteliğine, kapsam ve kapasitesine göre işin yürütümü açısından gerekli olan sigortalı sayısının, çalışma süresinin veya prime esas kazanç tutarının altında bildirimde bulunduğu tespit halinde, işin yürütümü açısından gerekli olan asgarî işçilik tutarı; yapılan işin niteliği, kullanılan teknoloji, işyerinin büyüklüğü, benzer işletmelerde çalıştırılan sigortalı sayısı, ilgili meslek veya kamu kuruluşlarının görüşü gibi unsurlar dikkate alınarak tespit edilir. Söz konusu tespitler, Kurumun denetim ve kontrolle görevlendirilmiş memurları tarafından yapılır.",

Aynı maddenin ikinci fıkrasında, "Kamu idareleri, döner sermayeli kuruluşlar kanunla kurulan kurum ve kuruluşlar ile bankalar tarafından ihale mevzuatına göre yaptırılan işlerden ve özel nitelikteki inşaat işlerinden dolayı bu işleri yapan işveren tarafından yeterli işçilik bildirilmiş olup olmadığı Kurumca araştırılır.",

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 4'üncü maddesinde, "Hizmet: (Değişik: 30/7/2003-4964/3 md.) Bakım ve onarım, taşıma, haberleşme, sigorta, araştırma ve geliştirme, muhasebe, piyasa araştırması ve anket, danışmanlık, tanıtım, basım ve yayım, temizlik, yemek hazırlama ve dağıtım, toplantı, organizasyon, sergileme, koruma ve güvenlik, meslekî eğitim, fotoğraf, film, fikrî ve güzel sanat, bilgisayar sistemlerine yönelik hizmetler ile yazılım hizmetlerini, taşınır ve taşınmaz mal ve hakların kiralanmasını ve benzeri diğer hizmetleri, (...) ifade eder."

Hükümleri yer almaktadır.

2011/13 sayılı "İlişiksizlik belgesi" konulu Genelge'nin 3.1 numaralı bölümünde, " 5510 sayılı Kanunun 85 inci maddesinin ikinci fıkrasında, belirtilen kurum ve kuruluşlar tarafından ihale mevzuatına göre yaptırılan her türlü işlerde ünitece yapılacak araştırma; işin kesin kabulünün ya da geçici kabulünün noksansız olarak yapıldığı tarihten sonra ve işverene ödenmesi gereken Katma Değer Vergisi hariç, malzeme fiyat farkı ve akreditif bedeli dâhil toplam istihkak tutarına, işin asgari işçilik oranının %25 eksiği uygulanmak suretiyle yapılır."

Aynı Genelge'nin 3.2 numaralı bölümünde, " İşin sözleşmesinde çalıştırılacak sigortalı sayısı belli ise, öncelikle bu sigortalıların kişi/gün sayısı üzerinden Kuruma bildirilmiş olup olmadığı araştırılır. Bu araştırma sonucunda Kuruma bildirilmeyen sigortalılar ile ilgili belgelerin verilmesi, yapılacak bir ay süreli bir tebligat ile işverenden istenir. Belgelerin verilmemesi veya eksik verilmesi hâlinde bu belgeler ünitece re'sen düzenlenir. Sözleşmesinde kişi sayısı belirtilmiş olan ihale konusu işlerde, kişi sayısı üzerinden değerlendirme yapılması gerektiğinden ve kişi sayısı eksik bildirilmiş ise eksik bildirilen kişi sayısı üzerinden aylık prim ve hizmet belgelerinin düzenlenmesi mümkün olduğundan ayrıca istihkak tutarına işçilik oranının % 25 eksiği uygulanmak suretiyle araştırma işlemi yapılmasına mahal bulunmamaktadır. İşin sözleşmesi ile Kuruma yapılan bildirimler arasında bir eksikliğin bulunması hâlinde söz konusu eksikliğin ihale makamınca doğrulanması durumunda bazı aylardaki kişi/gün sayısı eksikliği üzerinde durulmaz."

Şeklinde düzenleme yer almaktadır.

Sürücülü, sürücüsüz, bir kısmı sürücülü araç kiralama işleri ile ilgili olarak ünitelerden Genel Müdürlüğümüze intikal ettirilen yazılarda, söz konusu işlerde asgari işçilik araştırma işlemi yapıp yapılmayacağı hususunda tereddüt yaşandığı görüldüğünden aşağıdaki açıklamalara göre işlem yapılması gerekmektedir.

- İhale konusunun sürücüsüz binek/hafif ticari araç kiralama işi olması halinde; ihale makamınca sigortalı çalıştırılmadığının belirtilmesi kaydıyla yeterli işçilik bildirilmiş olup olmadığının tespiti amacıyla ön değerlendirme işlemi yapılmayacaktır. Ancak aksine bir tespit bulunmadığı sürece hizmet iptali de yapılmayacaktır.

- İhale konusunun bir kısmı sürücülü ve bir kısmı da sürücüsüz araç kiralama işi olması, işe ait sözleşme veya teknik şartnamede sürücülü olarak kiralanana araç ya da personel sayısının belirtilmesi halinde; 2011/13 sayılı Genelge'nin "3.2" numaralı bölümünde belirtilen hususlar çerçevesinde kişi/gün sayısı üzerinden asgari işçilik araştırma işlemi yapılacaktır. İşe ait sözleşme veya teknik şartnamede

SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü

sürücülü olarak kiralanan araç ya da personel sayısı belirtilmemiş ise, Sosyal Güvenlik Kurumu Asgari İşçilik Tespit Komisyonunca Belirlenen Çeşitli İşkollarına Ait Asgari İşçilik Oranlarını Gösterir Tebliğ'de yer alan asgari işçilik oranı ve sürücülü olarak kiralanan araçlar için ödenen hakediş tutarı dikkate alınarak asgari işçilik araştırma işlemi yapılacaktır.

- İhale konusunun bir kısmı sürücüsüz araç bir kısmı da sürücüsüz iş makinesi kiralama işi olması ve iş makinelerinin günlük rutin bakım, periyodik bakım, tamir ve onarım, yağ değişimi, yedek parça temini gibi işçilik gerektiren yükümlülüklerin yükleniciye ait olduğunun belirtildiği durumda, Sosyal Güvenlik Kurumu Asgari İşçilik Tespit Komisyonunca Belirlenen Çeşitli İşkollarına Ait Asgari İşçilik Oranlarını Gösterir Tebliğ'de yer alan asgari işçilik oranı ve sürücüsüz iş makinesi kiralama işi için ödenen hakediş tutarı dikkate alınarak asgari işçilik araştırma işlemi yapılacaktır.

- 5510 sayılı Kanun'un 85'inci maddesinin ikinci fıkrasında sayılan idarelerin, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu veya 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu ile sınırlı kalmaksızın kendi mevzuatlarına göre yaptıkları araç kiralama işleri de asgari işçilik uygulaması kapsamındadır.

Bilgilerini ve gereğini rica ederim.

Mürsel BAKİ
Sigorta Primleri Genel Müdür V.